

Vermindering veestapel via oude Hinderwet

Tekst: Fred van den Tempel - Tempel-advies - Lunteren - www.tempeladvies.nl
Beeld: Twan Wiermans

Het verminderen van de veestapel is de wens van veel maatschappelijke groeperingen en ook menig politieke partij. Via meerdere wegen wordt geprobeerd dit te bereiken. Eén ervan is het inperken van de Natuurvergunning of de Milieuvergunning. Gemeenten en provincies zijn hier tot op heden gelukkig terughoudend mee.

Het begin van de milieuwetgeving is gelegen in de Hinderwet uit 1875. Die ging over gevaar, schade en hinder, afkomstig van inrichtingen en was in feite onze allereerste milieuwet. In de Hinderwet was artikel 27 berucht. Hierin werd namelijk bepaald dat een vergunning van rechtswege verviel als de inrichting niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning was voltooid en in werking gebracht, of wanneer de inrichting was verwoest of gedurende drie achtereenvolgende jaren buiten werking was geweest. In de opvolgers van de Hinderwet, de Wet Milieubeheer (1993) en de Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht (2010) werd het artikel omtrent het automatisch vervallen gewijzigd. Vanaf 1 maart 1993 is het van rechtswege vervallen niet meer aan de orde. Wel kan het bevoegd gezag besluiten om de vergunning (deels) in te trekken als de veehouder drie jaar lang geen handelingen heeft verricht met gebruikmaking van de vergunning. Tegen zo'n besluit is door een melkveehouder bezwaar en beroep mogelijk.

In juni 1994 werden de eerste Nederlandse natuurgebieden aangewezen. Toen was op melkveebedrijven vaak een oude Hinderwetvergunning van kracht.

Automatisch vervallen weer actueel

Waarom is het automatisch vervallen van vergunningen nu dan toch weer actueel? Dit is gelegen in de huidige stikstofimpasse. Er is sinds de Raad van State uitspraak van 29 mei 2019 alleen een Natuurvergunning mogelijk als er niet méér stikstofdepositie plaatsvindt dan op de referentiedatum. De referentiedatum is daarbij de datum van de huidige Natuurvergunning of, wanneer deze er niet is, de datum dat een relevant Natura2000-gebied officieel is aangewezen als beschermd. De vroegste datum is daarbij 10 juni 1994, toen de eerste Nederlandse natuurgebieden werden aangewezen. En toen was op melkveebedrijven vaak een oude Hinderwetvergunning nog van kracht.

Steeds vaker wordt door milieugroeperingen de referentiestatus van een melkveebedrijf in twijfel getrokken. Men redeneert dan dat voor het bepalen van de referentiestatus ook gekeken moet worden of de toenmalige Hinderwetvergunning in de periode tot 1 maart 1993 niet van rechtswege geheel of gedeeltelijk is vervallen. Als dit het geval is dan kan nu in 2021 geen provinciale Natuurvergunning worden aangevraagd. Bij bedrijven die nog geen Natuurvergunning hebben is dit een reële dreiging.

Positieve weigering

Om het ingewikkeld te maken heeft de Raad van State op 20 januari bepaald dat geen Natuurvergunning hoeft te worden aangevraagd als bij een bedrijfswijziging binnen de referentie wordt gebleven. Intern salderen is niet vergunningplichtig verklaard. De toets of een bedrijfswijziging leidt

Sinds de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 is alleen een Natuurvergunning mogelijk als er niet méér stikstofdepositie plaatsvindt dan op de referentiedatum. De referentiedatum is daarbij de datum van de huidige Natuurvergunning of, wanneer deze er niet is, de datum dat een relevant Natura2000-gebied officieel is aangewezen als beschermd.

tot meer stikstofdepositie moet dan door de gemeente worden gedaan. Wel kan een melkveehouder een 'positieve weigering' bij de provincie aanvragen. Daarbij stelt de provincie rechtens vast dat een bedrijfswijziging de referentie niet overschrijdt. Er wordt daarmee aangegeven dat de nieuwe bedrijfssituatie legaal is.

Voorbeeld

Een melkveebedrijf heeft een oprichtingsvergunning uit 1985. Pas in 1990 is de laatste stal van deze vergunning gebouwd. Na de oprichtingsvergunning zijn diverse nieuwe milieumeldingen gedaan voor meerdere bedrijfsuitbreidingen. De laatste dateert van 2011. Er is nooit een Natuurvergunning aangevraagd. Ook is er in de PAS-periode geen PAS-melding gedaan. Het melkveebedrijf is dus illegaal volgens de Wet Natuurbescherming. Er kan in principe alleen een 'positieve weigering' worden aangevraagd voor de hoeveelheid ammoniak op 10 juni 1994. Dit is de referentiedatum omdat toen een relevant Natura2000-gebied is aangewezen. Op 10 juni 1994 was de Hinderwetvergunning van 1985 geldend. Deze is echter gedeeltelijk van rechtswege vervallen omdat niet binnen drie jaar de laatste schuur is gebouwd. Voor de huidige situatie is er nu veel te weinig ammoniakreferentie.

Soms is latere milieuvergunning geldend

De referentiedatum is vaak 10 juni 1994 omdat toen de eerste Natura2000-gebieden officieel zijn aangewezen. Als echter in een latere milieuvergunning of milieumelding sprake is van minder ammoniak, dan is dit de referentie. Dit komt vaak voor, bijvoorbeeld als er een neventak varkens is afgestoten. Wie zijn milieuvergunning de komende tijd gaat aanpassen moet alert zijn op de gevolgen van minder ammoniakuitstoot. Eenmaal ingeleverd komt nooit meer terug. Dan moet bij verdere ontwikkeling worden gehoopt op de mogelijkheid van extern salderen, wat helaas nog niet in alle provincies is toegestaan.

